

از فرط بی‌خوابی

دهه ۶۰و احتمال یک تکرار



«مهرداد حجتی

● در همین ابتدا می‌خواهم حیرتم را از سخنان برخی نمایندگان مجلس در مخالفت با برنامه برخی وزرای پیشنهادی ابراز کنم و بگویم چگونه است که گروهی از نمایندگان، ولو اندک به خود این اجازه را می‌دهند که به‌جای تقاضای توسعه و گسترش فضای فرهنگی از چند وزیر پیشنهادی مرتبط؛ نظیر وزیر امور ارتباطات تقاضا کنند تا با محدودسازی مثلا فضای مجازی مانع گسترش اطلاعات بشوند! به گمانم این از اتفاق‌های نادر چند دهه اخیر است! نماینده محترمی رسما از تریبون مجلس خواهان تعطیلی برخی برنامه‌های اینترنتی می‌شود و در ادامه هم می‌گوید که در صورت تعطیلی آن هیچ اتفاقی هم نخواهد افتاد! واقعا از محدودسازی و حذف، چه محصولی به دست خواهد آمد؟ آنها که دهه ۶۰ را به یاد دارند لایذ خاطرشان هست که با ممنوعیت «ویدئو» چه وضع اسفبار و عجیبی پدید آمد که امروز پس از گذشت چند دهه همان مدیران به تصمیم خطای خود اعتراف می‌کنند. بیست من نه از بابت نگرانی و دغدغه نمایندگان که حیرت من از درخواست آن چند نماینده برای حذف یا محدودسازی دسترسی مردم به اطلاعات است! به‌عبارتی نماینده‌ای به‌جای تلاش برای دسترسی بیشتر شهروندان به اطلاعات، از مسئولان می‌خواهد که این دسترسی محدود بشود! اتفاقی دور از ذهن و البته کاملا واقعی که در مجلس رخ داد! یک نماینده پیش از آنکه وظیفه داشته باشد قانون وضع کند، وظیفه دارد از مردمی که او نمایندگی کند که او را برگزیده‌اند و آن مردمی که او را برگزیده‌اند برای نظارت بر حسن اجرای وظایف قانونی نماینده‌شان در طول چهار سال نمایندگی، نایزمند ابزار یا ابزارهایی هستند که قطعا یکی از آن ابزارها جریان آزاد اطلاعات است، جریان آزادی که با ابزارهای اطلاع‌رسانی جدید سهل‌تر رخ می‌دهد؛ نظیر همین «اپ»‌هایی‌که امروزه روی موبایل‌ها نصب می‌شوند و در کسری از ثانیه ده‌ها و صدها خبر را جابه‌جا می‌کنند. فهم نگرانی نمایندگان مخالف با توسعه و گسترش فضای مجازی چندان دشوار نیست، اما آنچه این فهم را دشوار می‌کند، گره‌زدن این‌امر توسعه‌ای با موضوعات دیگر از جمله موضوعات اخلاقی است! همان توجیه مدیران دهه ۶۰ برای وضع‌کردن قانون «ممنوعیت ویدئو» تکرار آن رفتار پس از سه دهه، آن هم با توجه به شکست آن رفتار، نه‌تنها گره‌گشا نیست که بیشتر گرهی است بپر گره‌های پیشین؛ برای فهم این نکته ناچار به یادآوری تاریخ هستیم؛ یادآوری دورانی عجیب که در آن مدیران تازه‌کار مدام با «آزمون و خطا» امور را به پیش می‌بردند و گاه نیز بابت آن تاوان سنگینی را از جیب ملت می‌پرداختند. نمونه‌اش ممنوعیت ناگهانی «ویدئو» بود، آن هم در شرایطی که در سراسر کشور اجازه داده شده بود تا در مراکز مجاز کاست‌های ویدئو عرضه شود، اما این تصمیم ناگهان برگشت و وزارت ارشاد وقت دستور به بسته‌شدن مراکز مجاز داد و ویدئو هم همراه با دستگاه‌های ضبط و پخش آن ممنوع اعلام شد. نتیجه آنکه ده‌ها و بلکه صدها برابر بیشتر از قبل ویدئو به شکل «نیززمینی» و «فاجاق» رواج یافت. خریدوفروش ویدئو رونق گرفت و مراکز ریزمینی تهیه و توزیع نوارهای ویدئو کارشان سکه شد. همه آنهایی هم که می‌خواستند فیلم‌های روز جهان را ببینند، فیلم‌های موردعلاقه خود را دیدند و تنها چیزی که رخ نداد، «ممنوعیتی» بود که در افکار عمومی هرگز پذیرفته نشد! اتفاقی که ممکن است به‌غلط دوباره تکرار شود و این‌بار برای ممنوعیت فضای مجازی! در آن سال‌های دهه ۶۰ گروهی بهانه‌شان رواج بی‌بندوباری از طریق ویدئو بود، امروز هم همین بهانه را برای اینترنت می‌آورند، فقط با این تفاوت که امروز ۳۰ سال کشور جلوتر رفته است و مردم نسبت به آن زمان آگاه‌تر شده‌اند. آیا این گروه از نمایندگان خواهان بازگشت به دهه ۶۰ هستند؟ افکار عمومی دراین‌باره چه می‌گوید؟

خبر

«سی» تمديد شد

● گروه هنر: کنسرت-نمایش «سی» کاری از همایون شجریان و سهراب پورناظری، برای هشت شب دیگر تمدید شد. این پروژه که در این شب‌ها با اجرا در فضای باز کاخ سعدآباد با استقبال کم‌نظیر مخاطبان روبه‌رو است، برای شب‌های چهارم، یازدهم، دوازدهم، سیزدهم، چهاردهم، پانزدهم و شانزدهم شه‌یرو تمدید شد. علاقه‌مندان برای حضور در این اجرا می‌توانند به وب‌سایت «ایران‌کنسرت» و همچنین سایت «می ر سی» مراجعه و بلیت خریداری کنند. کنسرت- نمایش «سی»، با خوانندگی همایون شجریان و آهنگ‌سازی سهراب پورناظری، نوشته نغمه نمینی و با کارگردانی علی‌اصغر دشتی براساس سه داستان از داستان‌های شاهنامه - زال و رودابه، رستم و اسفندیار و رستم و سهراب- است که از ۱۶ مرداد در مجموعه فرهنگی-تاریخی سعدآباد روی صحنه رفته است. مدیریت این پروژه را تهمورس پورناظری برعهده دارد.

بهناز شیربانی: تولید مجموعه‌های جدید تلویزیونی و البته حضور کارگردان‌های سرشناسی را که مدتی ارتباطشان با تلویزیون قطع شده بود، می‌توان یکی از دستاوردهای مدیریت جدید رسانه ملی دانست؛ اتفاقی که دست‌کم در سال‌های اخیر کمتر شاهدش بودیم و به نظر می‌رسد می‌توان به برنامه‌ریزی‌های رسانه ملی در ماه‌های آینده دید بهتری داشت.

سال‌ها از ساخت سریال ماندگار «روزگار قریب» می‌گذرد و این‌بار کیانوش عیاری با سریال ۸۷ متر به تلویزیون برمی‌گردد. بدون شک سریال پرمخاطب «روزگار قریب» را می‌توان یکی از بهترین مجموعه‌های سال‌های اخیر رسانه ملی دانست که تاکنون چندین‌بار از شبکه‌های مختلف بازپخش شده است و در این مدت عیاری سرگرم کار در سینما بوده. «کاناپه» و «خانه پدری» دو فیلمی است که در فاصله آخرین حضور او در تلویزیون و بازگشت با مجموعه‌ای دیگر در سینما ساخته شدند که به دلیل برخی سوءتفاهم‌ها هنوز به اکران عمومی نرسیده‌اند و بسیاری منتظر مشخص‌شدن تکلیف نمایش این دو فیلم هستند، اما سریال ۸۷ متر تازه‌ترین فعالیت عیاری است؛ سریالی که ابتدا «۸۸ متر» نام داشت و بعد نام آن به «۸۷» متر تغییر کرد!

عیاری در گفت‌وگو با «شرق» درباره ساخت این مجموعه تلویزیونی گفت: «من فیلم‌نامه را در سال ۱۳۸۷ به تلویزیون دادم. موضوع آن درباره مالک یک آپارتمان ۸۸ متری است که کلاهبرداری می‌کند و خانه را به ۱۲، ۱۲ نفر می‌فروشد».

عیاری سربالشی را با بازیگرانی که پیش از این تجربه کار با آنها را داشته، مقابل دوربین برد. علی دکردی، ابوالفضل پورعرب، مهران رجبی، فریا کامران، نازنین فراهانی، هدی زین‌العابدین، دلیا زاهدی، الهه خادمی، ملیکا نصیری، نیما نوری‌زاده، سحر عبداللهی و محمد بحرانی از بازیگران سریال «۸۷ متر» هستند. این سریال یک درام اجتماعی است که داستان آن درباره

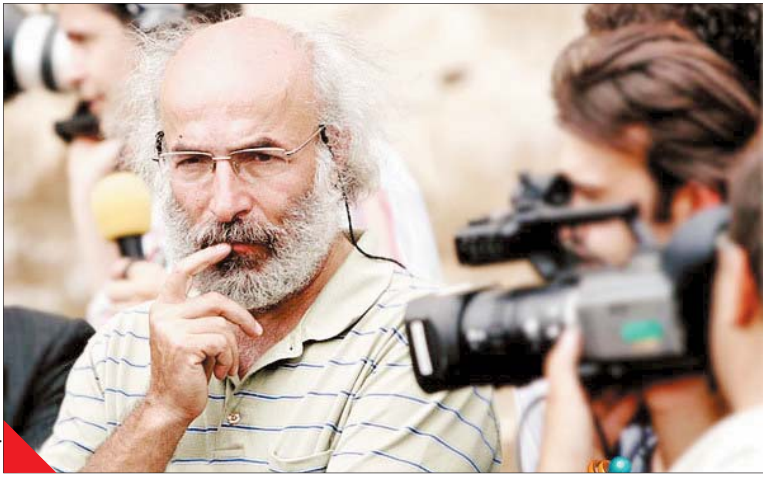
دو خانواده به نام پوردورانی و خلیلی است. علیرضا پوردورانی به‌همراه همسر، دو دختر و پسرش خانه‌ای را از یک فروشنده به نام فرج ناصری خریداری می‌کنند، اما روز اسباب‌کشی متوجه می‌شوند که خانه به فرد دیگری به نام رجب خلیلی فروخته شده است. دور فقیق به‌همراه پسر، همسر و دو دخترش صبح زودتر از پوردورانی‌ها به خانه رسیده‌اند و وسایلشان را در خانه گذاشته‌اند، اما با رسیدن خانواده پوردورانی، ماجرای کلاهبرداری مشخص می‌شود. تصویربرداری این سریال چیزی نزدیک به یک سال زمان خواهد برد و باید منتظر پخش آن از شبکه یک سینما بود.

«سایه‌بان» با برادران محمودی

جمشید و نوید محمودی، پیش‌تر به واسطه ساخت آثاری چون «چند مترمکعب عشق» و «رفتن» توانستند نظر مساعد بسیاری از منتقدان و مخاطبان سینما را به خود جلب کنند، این‌بار با قصه‌ای متفاوت، طرح ساخت سریالی را برای تلویزیون آماده کرده‌اند و مدتی است مشغول ساخت این مجموعه تلویزیونی هستند؛

عیاری با «۸۷ متر» در مسیر تلویزیون

آپارتمانی که یک متر اصلاحی خورد



علی اسحق

حسین

سید

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

علی

سید

حسین

شاید از هنرمندان نمی‌توان خیلی انتظار داشت روایت خودشان را از تاریخ بیان کنند. «دوره مدیریت پیشین تلویزیون این‌طور بود، در حقیقت علت اصلی توقف سریال همین بود که سعی داشتند تاریخ را از جناحی که خودش به آن اعتقاد دارند، روایت کنند. به اعتقاد من این روش جواب نمی‌دهد و باید اجازه داد با وفاداری به تاریخ روزشمار انقلاب، قصه را پیش ببریم. ما در این سریال سعی کردیم تاریخ را به آن شکلی که مورد تأیید همه است، روایت کنیم و در برخی مقاطع تاریخی که مقداری نظرات مختلف وجود دارد، تصمیم ما این شد که اساسا موضوع را مطرح نکنیم یا به‌طورکلی به آن بپردازیم».

این‌ها بخشی از صحبت‌های کمال تبریزی، کارگردان سریال سرزمین کهن، با روزنامه «شرق» درباره شرایط توقیف این سریال در میانه‌های پخش است؛ سریالی که مقطع تاریخی ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ را روایت می‌کرد و به دلیل اعتراض قوم‌بختیاری به بخشی از داستان باعث توقیف سریال و بلاکلیفی چندین‌ماهه آن شد. پس از گذشت چند ماه از توقیف سریال، بار دیگر تصویربرداری آغاز شد و این‌بار طولانی‌شدن زمان متوقف‌بودن سریال باعث شد تا برخی از بازیگران فاصل اول از جمله شهاب حسینی به دلیل مشغله کاری در این پروژه حضور نداشته باشند و با تغییر برخی بازیگران، پروژه حضور نداشته باشند و با تغییر برخی بازیگران، تصویربرداری سریال از سر گرفته شد و ظاهرا تا مدتی دیگر پخش آن آغاز خواهد شد.

● ● ●

به نظر می‌رسد رسانه ملی برای ماه‌های آینده و با آغاز بخشی از مناسبت‌ها، برنامه‌ریزی مشخصی برای مخاطبانش دارد. بااین‌حال باید دید آیا روندی که به‌واسطه آن بسیاری از کارگردان‌ها مدتی از تلویزیون خداحافظی کردند، بار دیگر به رسانه ملی بازخواهند گشت و ماحصل تلاش آنها در تلویزیون چه خواهد بود؟

برای بازسازی هویت ملی و با حضور تعدادی از چهره‌های موسیقی، نمایش از جمله سحر دولتشاهی، امیر جدیدی، مهدی پاکدل، بهرام رادان و... و همچنین انیمیشن روی صحنه رفته و هرشب میزبان نزدیک به چهار هزار مخاطب هنردوست است. نغمه نمینی درباره این پروژه توضیح می‌دهد: «چند ماه پیش آقای پورناظری درباره پروژه‌ای از شاهنامه با من صحبت کردند. آن زمان دقیقاً نمی‌دانستیم این پروژه چگونه باید باشد و در صحت‌های بسیار زیاد که طول پاییز و زمستان را دربر گرفت، به شکلی به نام درام موسیقایی رسیدیم که ترکیبی از درام و موسیقی و نمایش‌نامه است. در واقع این پروژه جایی است که این هنرها به هم متصل می‌شوند. نحو های دکتر ماحوزی می آرام آرام با داستان زال و رودابه آشنا شدم. در بهار نسخه‌های اولیه متن نوشته شد. این دومین اقتباسی است که از شاهنامه انجام می‌دهم و اولین اقتباس من قریب ۱۰ سال پیش کار شد که تجربه خیلی خوبی بود و پیش از همه باید از آقایان پورناظری و شجریان تشکر کنم».

● **ایرای خیام**

ایرای غروسکی «خیام» به‌عنوان هشتمین اثر از مکتب تئاتر غروسکی آران، به نویسندگی، طراحی و کارگردانی بهروز غریب‌پور، در تالار فردوسی و با صدای محمد معتمدی در نقش خیام روی صحنه است. در این ایرا آهنگسه‌هایی از زندگی خیام و همچنین تأثیری که روی مردم ایران و حتی جهان داشت، دیده می‌شود. خیام با رباعیاش در جهان سفر کرده و به همین دلیل در این کار، موسیقی جایگاه ویژه خود را دارد و امیر بهزاد که در ایرای «سدعی» و پیش از آن ایرای «لیلی و مجنون» به‌عنوان آهنگ‌ساز همکاری داشت، در این پروژه هم سومین همکاری را با گروه آران به‌عنوان آهنگ‌ساز ایرای «خیام» دارد. اشعاری از خیام به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و کردی خوانده می‌شود. امیر بهزاد، آهنگ‌ساز، فنروش بهزاد به‌عنوان رهبر ارکستر وعلی پاکدست، مریم اقبالی، علی ابوالخیریان و قاسم رحمتی دستیاران ایرای «خیام» هستند.

● **زنمرد**

موسیقی - نمایش «زنمرد»، به نویسندگی و کارگردانی «کامران رسول‌زاده» در روز دوشنبه اجرا شد. در این اجرا برای اولین‌بار ارکستر ملی ایران به رهبری «فریدون شهبازیان» قطعاتی که ازسوی کامران رسول‌زاده آهنگ‌سازی شده و خودش خوانده را اجرا کرد. «عاطفه رضوی» در موسیقی - نمایش زنمرد نقش‌آفرینی کرد و «سارا میرایی» هم بازیگر خردسال برنامه بود. «آرمان مهربان» هم تنظیم برای ارکستر را انجام داد و دراماتورژ پروژه هم «علی شمس» بود. این برنامه با اتفاقات بصری گوناگون از جمله بهره‌گیری از تکنولوژی پروژکشن-هولوگرافیک روی صحنه رفت. تکنولوژی پروژکشن-هولوگرافیک قابلیت ترکیب و نمایش مדיاهای مختلف از جمله ویدئوهای دویغدی و سه بُعدی و جلوه‌های ویژه (VFX) در اجرای‌های زنده را داراست.

این‌گونه نبود که هرکس بخواهد، بتواند وارد ارکستر شود. او گفت: شیوه او با ایده من مطابقت دارد. من معتقد هستم آثار موسیقی باید هویت ملی داشته باشند. استفاده‌کردن از تم‌های ایرانی بسیار بالارزش است، اگر آثار او در خارج از سوی ارکستر سمفونیک‌ها اجرا شود، برای آن ارزش بسیاری قائل هستند و فقط به خود و کارش فکر کند. میزان تعهد اجتماعی او نسبت به هم‌صنف‌هایش زیاد است. هوشنگ کامکار، آهنگ‌ساز، با اشاره به اینکه از جوانی با مجید انتظامی آشنا شده و انتظامی در آن زمان با ارکستر سمفونیک تهران همکاری می‌کرده و از بهترین نوازندگان ابوا بوده، گفت: در آن دوران

موسیقی پای، آغاز شد و سپس بخش‌هایی از فیلم مستند «ابویست» پخش شد. در این مراسم افرادی مانند لوریس چکنائوریان، هوشنگ کامکار، محمد سریر، مسعود جعفری جوزانی، محمدعلی باشه‌آهنگر، حسام‌الدین سراج، پوران درخشنده، مجاز شورشجه، رضا میرکریمی، گوهر خیراندیش، اکرم محمدی، حبیب اسماعیلی، همایون اسعدیان، محمدحسین مهدویان و کامران ملکی حضور داشتند. محمد سریر، آهنگ‌ساز، گفت: استاد عزت‌الله انتظامی سایه بلندی دارند و مشکل است کسی بتواند از زیر سایه او به‌عنوان فرزند برجسته‌تر، خودش را نشان بدهد. مجید از درون این سایه بلند شد و این

از مجید انتظامی تجلیل شد

موسیقی پای، آغاز شد و سپس بخش‌هایی از فیلم مستند «ابویست» پخش شد. در این مراسم افرادی مانند لوریس چکنائوریان، هوشنگ کامکار، محمد سریر، مسعود جعفری جوزانی، محمدعلی باشه‌آهنگر، حسام‌الدین سراج، پوران درخشنده، مجاز شورشجه، رضا میرکریمی، گوهر خیراندیش، اکرم محمدی، حبیب اسماعیلی، همایون اسعدیان، محمدحسین مهدویان و کامران ملکی حضور داشتند. محمد سریر، آهنگ‌ساز، گفت: استاد عزت‌الله انتظامی سایه بلندی دارند و مشکل است کسی بتواند از زیر سایه او به‌عنوان فرزند برجسته‌تر، خودش را نشان بدهد. مجید از درون این سایه بلند شد و این

زیر آسمان فیروزهای

نصب «کاشی ماندگار» بر سردر خانه احمدرضا احمدی



● **گروه هنر:** دوازدهمین «کاشی ماندگار» چهارشنبه، ۲۵ مرداد بر سردر خانه احمدرضا احمدی، شاعر و نویسنده پیش‌کسوت، نصب شد. براساس خبر رسیده، احمدرضا احمدی تشکر از سازمان میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری، گفت: «این طرح فکر بسیار خوبی بود و ان‌شاءالله ادامه پیدا کند. خوبی این طرح این است که در استان‌ها نیز اجرا می‌شود و محدود به پایتخت نیست».

پوریا سوری، رئیس مرکز روابط‌عمومی و اطلاع‌رسانی سازمان میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری، نیز در حاشیه این مراسم گفت: «این کاشی‌ها به محله‌ها هویت می‌دهد و بعد از مدتی باعث می‌شود شهرها صاحب یک نقشه فرهنگی شوند».

احمدرضا احمدی ۳۰ اردیبهشت ۱۳۱۹ در کرمان متولد شد. او تاکنون بیش از ۱۸ کتاب شعر و ۱۵ کتاب کودک منتشر کرده است. «روزی برای تو خواهم گفت»، «ساعت ۱۰ صبح بود»، مجموعه «دفترهای سالخوردگی» و «چای در غروب جمعه روی میز سرد می‌شود» ازجمله آثار اوست.

دریچه

«بانویی از اسلو» و چند نکته



ابراهیم شبیانی

● «بانویی از اسلو» برخلاف بسیاری از تئاترهای این روزها، یک تئاتر واقعی است. بازیگر، حرکت، موسیقی و تمام امکاناتی که می‌شود در صحنه تئاتر از آن بهره گرفت، در «بانویی از اسلو» استفاده می‌شود. این یک حُسن است و کارگردان‌های کار، داستان نمایش را به بهترین نحو روی صحنه آورده‌اند. بازی‌ای که در این تئاتر می‌بینیم، بازیگری تئاتر است که البته این روزها در صحنه تئاتر کمتر شده و بازیگری در تئاتر، سینما و تلویزیون یکی شده است.

بازیگری در صحنه و تئاتر متفاوت است و هنوز هم بازی در مدیوم تئاتر با بازی جلو دوربین و سینما و تلویزیون تفاوت بسیاری دارد. بازیگری در تئاتر احتیاج به نوعی از بازی دارد که فقط بازیگر تاتر می‌تواند آن را اجرا کند. در بازی تئاتر تمایز باید ایجاد شود و بدانیم برای مخاطبی بازی می‌کنیم که فاصله کمی با بازیگر دارد.

در این نمایش، بازیگر زن، بازی اغراق‌آمیزی دارد که برای تأثیر مفید است. دیگر موضوع موردعلاقه من در تئاتر، استفاده از پرده‌های مختلف در نمایش‌نامه است. تقریباً در «بانویی از اسلو» این کار انجام می‌پذیرد، بدون آنکه بخواهیم صحنه تئاتر را عوض کنیم.

نورپردازی درستی در این نمایش می‌بینیم؛ حیات، اسکله، اتاق خواب، پذیرایی و... این‌ها همه باعث تمرکززدایی تماشاگر می‌شود و هوشمندی تیم اجرایی «بانویی از اسلو» است. بزرگ‌ترین کاری که انجام شده، تیم تهیه مستقل است. اتفاقی که افتاده این است که از همه اجرا در نمایش استفاده شده است؛ مثل تخته‌خواب، میز کار و هراتنچه که در نمایش باید به آن پرداخته شود.

بازیگر نقش اصلی صدای خوبی برای خواندن و آواز دارد، اما بیان مناسب یک بازیگر تئاتر را ندارد و یکی از ضعف‌های کار است. ریتم کار هم کمی کند است و تماشاگر را خسته می‌کند. مخاطبان جدی تئاتر قصه نمایش را خوب می‌شناسند، چون می‌دانند که چه اتفاقی خواهد افتاد. اگر ریتم تندتر بود، نمایش جذاب‌تری از کار درمی‌آمد. گروه تهیه تمام امکانات را روی صحنه آورده است و تماشاگر نباید فقط حس کند که چنین صحنه‌ای را می‌بیند.

همچنین استفاده از بازیگران تئاتر و اینکه فقط برای فروش ساخته نشده است، نکاتی هستند که در «بانویی از اسلو» به‌خوبی رعایت شده‌اند.

